

Univerzalnu deklaraciju o ljudskim pravima usvojila je Generalna skupština Ujedinjenih nacija 10. decembra 1948. godine i pozvala države članice da je objave i učine da bude dostupna, da se čita i objašnjava posebno u školama i drugim obrazovnim ustanovama, bez obzira na politički status zemalja ili teritorija.

www.hraction.org

Svakome pripadaju sva *prava i slobode proglašene u ovoj Deklaraciji bez ikakvih razlika* u pogledu rase, boje, pola, jezika, vjeroispovjesti, političkog ili drugog mišljenja, nacionalnog ili društvenog porijekla, imovine, rođenja ili drugih okolnosti.

Dalje, neće se praviti nikakva razlika na osnovu političkog, pravnog ili međunarodnog statusa zemlje ili teritorije kojoj neko lice pripada, bilo da je ona nezavisna, pod starateljstvom, nesamoupravna, ili da joj je suverenost na ma koji drugi način ograničena.

Foto: Savo Prelević

3

Svako ima pravo *na život, slobodu i bezbjednost ličnosti.*

4

Niko se *ne smije držati u ropstvu ili potčinjenosti:*
ropstvo i trgovina robljem zabranjeni su u svim oblicima.

Foto: Savo Prelević

JANUAR

2011

pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned	pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned
					1	2	3	4	5	6 Pravoslavno Badnje veče	7 Pravoslavni Božić	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30	31						

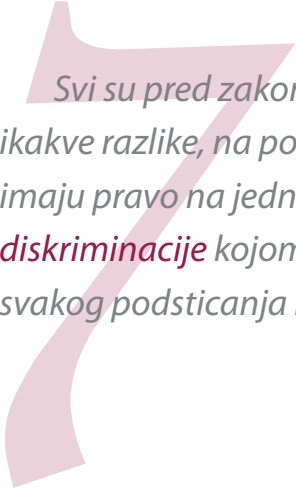
5

Niko ne smije biti podvrgnut mučenju ili svirepom, nečovječnom ili ponižavajućem postupku ili kazni.

6

Svako ima pravo da svuda bude priznat kao pravni subjekt.

bilješke

Svi su pred zakonom *jednaki i imaju pravo*, bez ikakve razlike, na podjednaku zakonsku zaštitu. Svi imaju pravo na jednaku *zaštitu protiv bilo kakve diskriminacije* kojom se krši ova Deklaracija i protiv svakog podsticanja na ovakvu diskriminaciju.

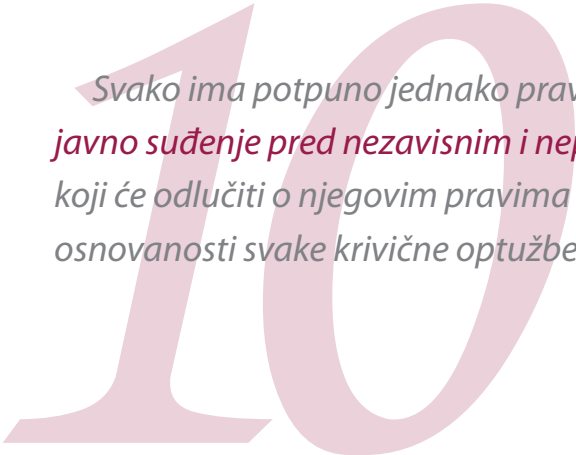

Svako ima pravo da ga nadležni **državni sudovi** **efikasno štite** od djela kršenja osnovnih prava koja su mu priznata ustavom ili zakonom.

Niko ne smije biti **proizvoljno uhapšen, pritvoren, niti protjeran.**

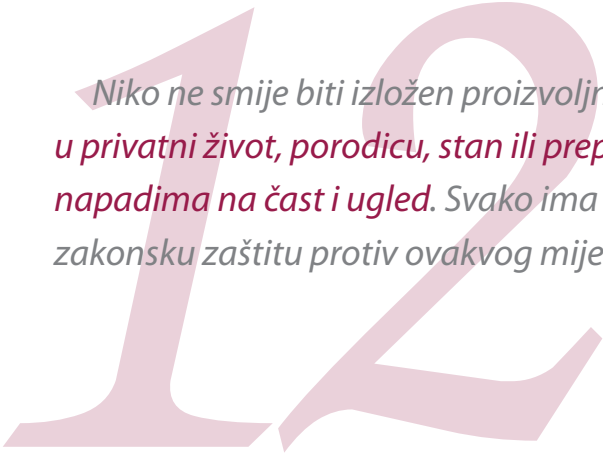
bilješke

*Svako ima potpuno jednako pravo **na pravično i javno suđenje pred nezavisnim i nepristrasnim sudom** koji će odlučiti o njegovim pravima i obavezama, i o osnovanosti svake krivične optužbe protiv njega.*

Svako ko je optužen za krivično djelo ima pravo da bude *smatran nevinim dok se na osnovu zakona njegova krivica ne dokaže* na javnom suđenju, na kojem su mu obezbjeđene sve garancije potrebne za njegovu odbranu. Niko ne smije biti osuđen za djela ili propuste koji nisu predstavljali krivično djelo po nacionalnom ili međunarodnom pravu u vrijeme kada su izvršeni. Isto tako ne smije se izricati teža kazna od one koja se mogla primjeniti u vrijeme kada je krivično djelo izvršeno.

bilješke

Niko ne smije biti izložen proizvoljnom miješanju u privatni život, porodicu, stan ili prepisku, niti napadima na čast i ugled. Svako ima pravo na zakonsku zaštitu protiv ovakvog miješanja ili napada.

Foto: Veri Veroza

APRIL

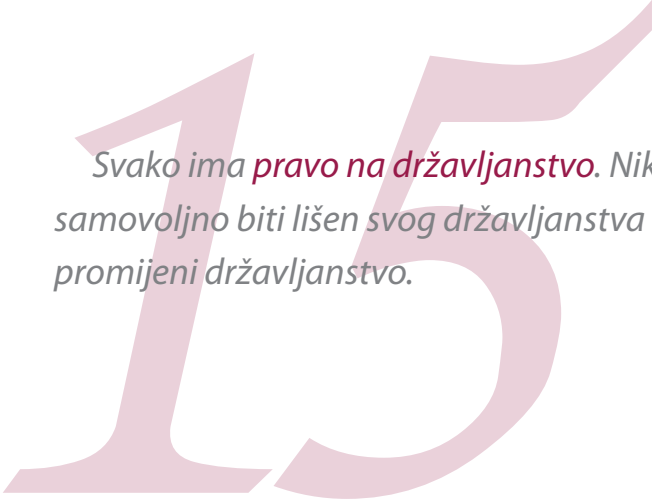
2011

pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned	pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned
				1	Dan podizanja svijesti o autizmu *		3	4	5	6	Svjetski dan zdravlja *		10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	Svjetski dan knjige *	
25	Dan autorskih prava *		27	Dan bezbjednosti na radu *		29	30					28	Pravosl. Vaskrs Kat.-Uskrs

Svako ima pravo *na slobodu kretanja i izbora stanovanja* u granicama pojedine države. Svako ima pravo da napusti bilo koju zemlju (uključujući svoju vlastitu) i da se vrati u svoju zemlju.

Svako ima pravo *da traži i uživa u drugim zemljama utočište od proganjanja*. Na ovo pravo se niko ne može pozvati u slučaju gonjenja za krivična djela koja nisu političkog karaktera ili progona zbog djela koja su u suprotnosti sa ciljevima i načelima Ujedinjenih nacija.

bilješke

*Svako ima **pravo na državljanstvo**. Niko ne smije samovoljno biti lišen svog državljanstva niti prava da promijeni državljanstvo.*

Foto: Savo Prelević

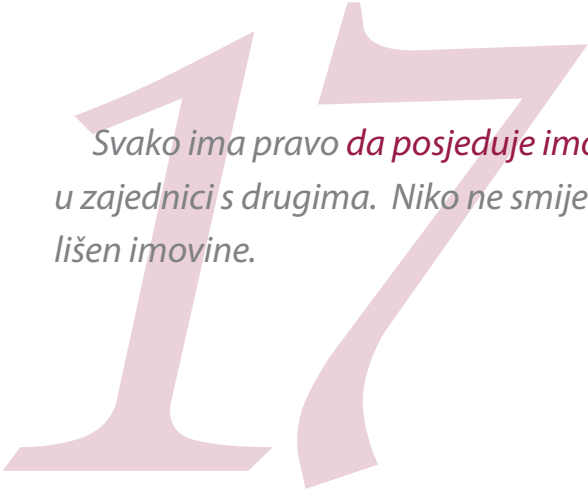
MAJ

2011

pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned	pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned
						Međunar. dan rada	2	Svj. dan slobode medija *	4	5	6	7	8
Dan Evrope	10	11	12	13	14	Međunar. dan porodice *	16	17	18	19	20	Dan nezavisnosti CG	22
23	24	25	26	27	28	29	30	Dan borbe protiv pušenja *					

Punoljetni muškarci i žene, bez ikakvih ograničenja u pogledu rase, državljanstva ili vjere, imaju pravo da sklope brak i da osnuju porodicu. Oni su ravnopravni prilikom sklapanja braka, za vrijeme njegovog trajanja i prilikom njegovog razvoda. Brak se zaključuje samo slobodnim i potpunim pristankom lica koja stupaju u brak. Porodica je prirodna i osnovna ćelija društva i ima pravo na zaštitu društva i države.

bilješke

*Svako ima pravo **da posjeduje imovinu**, sam kao i
u zajednici s drugima. Niko ne smije samovoljno biti
lišen imovine.*

Foto: Savo Prelević

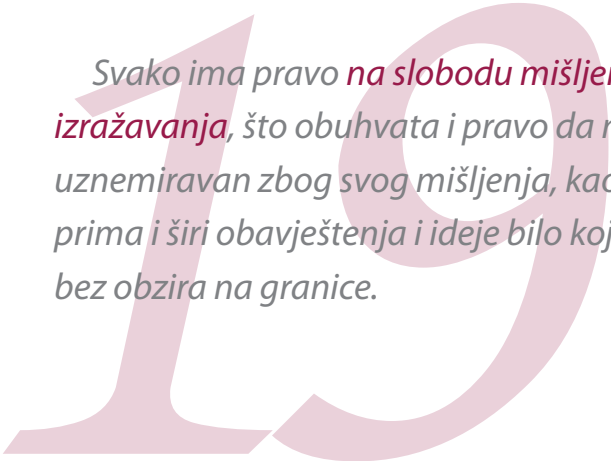
JUN

2011

pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned	pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned
		1	2	3	4	Dan životne sredine *	6	7	8	9	10	11	12
13	Dan davalaca krvi *	15	16	17	18	19	Dan izbjegli- ca *	20	Svjetski dan muzike	22	Dan državne službe *	24	25
27	28	29	30										Dan za podršku žrtvama mučenja *

*Svako ima pravo na **slobodu misli, savjesti i vjere**; ovo pravo uključuje slobodu promjene vjere ili ubjeđenja i slobodu da čovjek, bilo sam ili u zajednici s drugima, javno ili privatno, upražnjava svoju vjeru ili ubjeđenje kroz nastavu, vršenje kulta i obavljanje obreda.*

bilješke

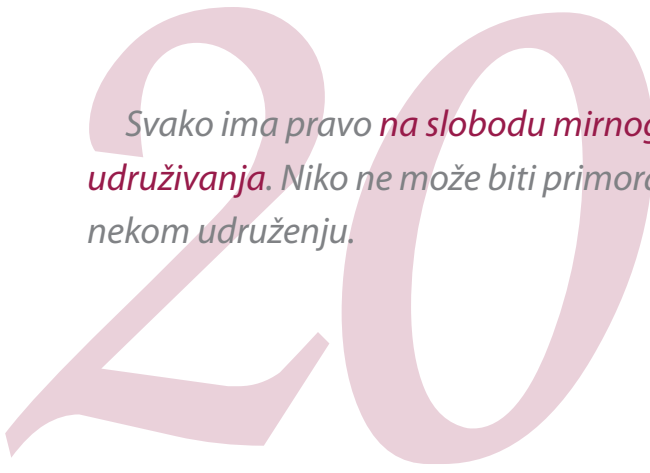
*Svako ima pravo **na slobodu mišljenja i izražavanja**, što obuhvata i pravo da ne bude uznemiravan zbog svog mišljenja, kao i pravo da traži, prima i širi obavještenja i ideje bilo kojim sredstvima i bez obzira na granice.*

JUL

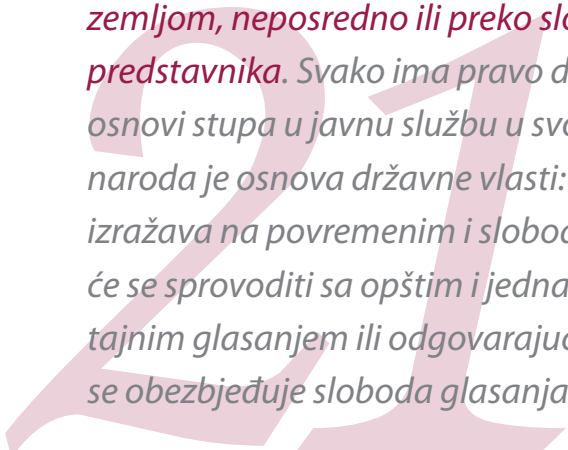
2011

pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned	pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Dan stanovništva zemlje *	12	Dan državnosti CG	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31							

*Svako ima pravo **na slobodu mirnog okupljanja i udruživanja**. Niko ne može biti primoran da pripada nekom udruženju.*

bilješke

Svako ima pravo da učestvuje u upravljanju svojom zemljom, neposredno ili preko slobodno izabranih predstavnika. Svako ima pravo da na ravnopravnoj osnovi stupa u javnu službu u svojoj zemlji. Volja naroda je osnova državne vlasti: ova volja treba da se izražava na povremenim i slobodnim izborima, koji će se sprovoditi sa opštim i jednakim pravom glasa, tajnim glasanjem ili odgovarajućim postupkom kojim se obezbeđuje sloboda glasanja.

Foto: Savo Prelević

AVGUST

2011

pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned	pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned
							1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	Međunar. dan mladih *	13	14	15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28	29	Ramazan bajram	31				

*Svako kao član društva, ima pravo na **socijalno osiguranje i pravo da ostvaruje ekonomska, socijalna i kulturna prava** neophodna za svoje dostojanstvo i za slobodan razvoj svoje ličnosti, uz pomoć države i međunarodne saradnje, a u skladu s organizacijom i sredstvima svake države.*

bilješke

Svako ima pravo na rad, na slobodan izbor zaposlenja, na pravične i zadovoljavajuće uslove rada i na zaštitu od nezaposlenosti. Svako, bez ikakve razlike, ima pravo na jednaku platu za jednaki rad. Svako ko radi ima pravo na pravednu i zadovoljavajuću naknadu koja njemu i njegovoj porodici obezbeđuje egzistenciju koja odgovara ljudskom dostojanstvu i koja će, ako bude potrebno, biti upotpunjena drugim sredstvima socijalne zaštite. Svako ima pravo da obrazuje i da stupi u sindikate radi zaštite svojih interesa.

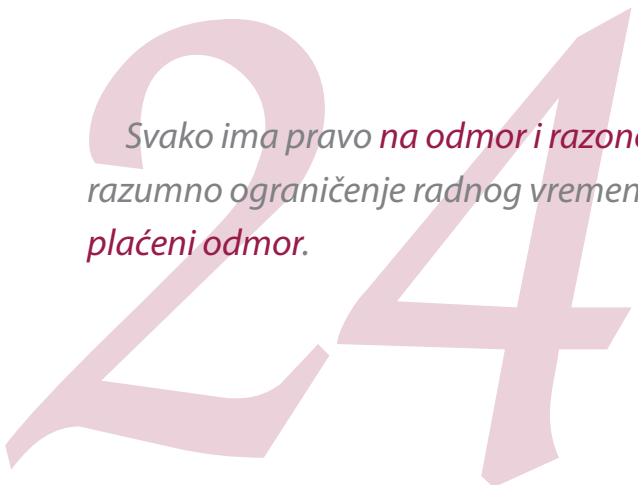

Foto: wellyourprettyledown.blogspot.com

SEPTEMBAR

2011

pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned	pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned
			1	2	3	4	5	6	7	Međunar. dan pis- menosti*	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18	19	20	Međunar. dan mira*	22	23	24	25
26	27	Roš hašana Jevrejska Nov. god.		29	30								

*Svako ima pravo **na odmor i razonodu**, uključujući
razumno ograničenje radnog vremena i **povremeni**
plaćeni odmor.*

bilješke

Svako ima pravo **na životni standard koji obezbjeđuje zdravlje i blagostanje, njegovo i njegove porodice**, uključujući hranu, odjeću, stan i ljekarsku njegu i potrebne socijalne službe, kao i pravo na osiguranje u slučaju nezaposlenosti, bolesti, invalidnosti, udovištva, starosti ili drugih slučajeva gubljenja sredstva za izdržavanje usljed okolnosti nezavisnih od njegove volje. **Majke i djeca imaju pravo na naročito staranje i pomoć**. Sva djeca, rođena u braku ili van njega, uživaju jednaku socijalnu zaštitu.

Foto: Pavle Čalasan

OKTOBAR

2011

pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned	pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned	
					Svj. dan starih osoba *	2	3	4	5	6	7	8	9	
Dan men- talnog zdravlja *	11	12	13	14	Dan žena sa sela *	15	Svjetski dan hrane *	Dan bor- be protiv siromaš- tva *	18	19	20	21	22	23
Dan Ujedi- nenih nacija *	25	26	27	28	29	30	31							

Svako ima pravo **na školovanje**. Školovanje treba da bude **besplatno bar u osnovnim i nižim školama**. Osnovna nastava je obavezna. Tehnička i stručna nastava treba da bude opšte dostupna, a viša nastava treba da bude svima podjednako pristupačna na osnovu utvrđenih kriterijuma. Školovanje treba da bude **usmjereno ka punom razvoju ljudske ličnosti i jačanju poštovanja ljudskih prava i osnovnih sloboda**. Ono treba da unapređuje razumjevanje, trpeljivost i prijateljstvo među svim narodima, rasama i vjerskim grupacijama, kao i djelatnost Ujedinjenih nacija za održavanje mira. Roditelji imaju prvenstveno pravo da biraju vrstu školovanja za svoju djecu.

bilješke

Svako ima pravo da slobodno učestvuje u kulturnom životu zajednice, da uživa u umjetnosti i da učestvuje u naučnom napretku i u dobrobiti koja otuda proističe. Svako ima pravo na zaštitu moralnih i materijalnih interesa koji proističu iz bilo kog naučnog, književnog ili umjetničkog djela čiji je on tvorac.

Foto: Goran Borić

NOVEMBAR

2011

pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned	pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
28	29	30											

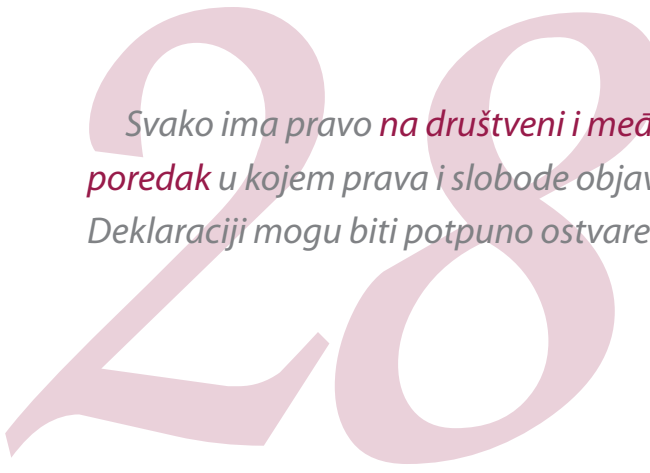
Međunar.
dan tole-
rancije *

Dan
djeteta *

Svjetski
dan televi-
zije *

Dan protiv
nasilja nad
ženama *

Kurban
bajram

*Svako ima pravo **na društveni i međunarodni
poredak** u kojem prava i slobode objavljeni u ovoj
Deklaraciji mogu biti potpuno ostvareni.*

bilješke

Svako ima dužnost prema zajednici koja jedina omogućava **slobodno i puno razvijanje njegove ličnosti**. U vršenju svojih prava i ostvarivanju sloboda svako može biti podvrgnut samo onim ograničenjima koja su predviđena zakonom radi obezbjeđivanja nužnog priznanja i poštovanja prava i sloboda drugih i radi zadovoljenja pravičnih zahtjeva morala, javnog poretka i opšteg blagostanja u demokratskom društvu. Ova prava i slobode ni u kom slučaju ne mogu se izvršavati protivno ciljevima i načelima Ujedinjenih nacija.

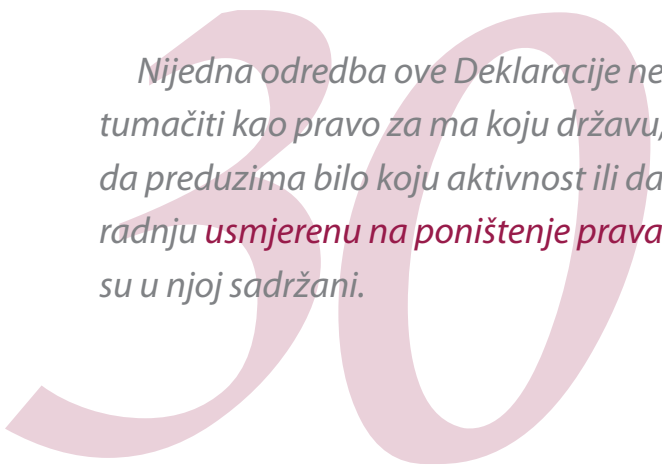

Foto: mr-immune.blogspot.com

DECEMBAR

2011

pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned	pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned
			Svj. dan borbe protiv AIDS-a *	2	Med. dan osoba sa hendike- pom *	4	5	6	7	8	Dan protiv korupci- je *	Svj. dan ljudskih prava *	11
12	13	14	15	16	17	18	19	20 Dan ljudske solidarno- sti *	21	22	23	24	25 Katolički Božić
26	27	28	29	30	31								

*Nijedna odredba ove Deklaracije ne može se tumačiti kao pravo za ma koju državu, grupu ili lice da preduzima bilo koju aktivnost ili da vrši bilo kakvu radnju **usmjerenu na poništenje prava i sloboda** koji su u njoj sadržani.*

Foto: Veri Veroza

adresar

A

B

adresar

C

č

ć

adresar

D

Đ

Dž

adresar

D

E

F

adresar

G

H

adresar

I

J

adresar

K

L

adresar

Lj

M

adresar

N

Nj

adresar

O

P

adresar

R

S

adresar

Š

T

adresar

U

V

adresar

Z

Ž

Akcija za ljudska prava zahvaljuje magazinu **Montenegro Family** koji je omogućio objavljivanje ovog kalendara, fotografima koji su omogućili objavljivanje svojih fotografija, kao i redakciji programa Boje jutra TV Vijesti koja je pomogla objavljivanje pobjedničke fotografije sa njihovog konkursa, autora Gorana Boričića.

Grafička priprema: Ivanka Haverić
Fotografije: Savo Prelević, Pavle Čalasan, Goran Boričić, Veri Veroza

* Dani priznati od strane Ujedinjenih nacija
<http://www.un.org/observances/days>